

१८ खर्ब ...

पेश भएका विवरणबीच आवद्धता कायम गर्ने, स्वचालित प्रणाली विस्तार गरी लागू गरिनेलागत व्यवस्था बजेटमा परेका छन्। त्यस्तै, करदाताले बुझाउनुपर्ने विवरण बुझाएको र कर बक्यौता नरहेको अवस्थामा करदाता स्वयंले ब्यान्ड कोड सहितको कर चुक्ता प्रमाणपत्र प्राप्त गर्न सक्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ। व्यावसायिक कारोबारको भुक्तानी विद्युतीय माध्यम वा ब्यान्ड कोड मार्फत गर्दा व्यावसायिक खातामा भुक्तानी गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था ल्याइएको छ।

कम्परीक्षण तथा अनुसन्धानलाई स्वच्छ, पारदर्शी र आधुनिक बनाउन ई-एसएमन्ट तथा फेसलेस अडिट लागू गर्ने, राजस्व प्रशासनमा इन्टेलिजेन्स युनिट खडा गरी सूचनाको प्राप्त, वर्गीकरण, एकीकरण र विश्लेषण गर्ने प्रणालीको विकास गरिने जनाइएको छ। आयकर प्रयोजनका लागि भौतिक उपस्थिति नभएको तर आर्थिक उपस्थितिमा रहेको ब्यान्ड कोडको परिभाषामा परिमार्जन गरिएको छ। यसबाट अन्तर्राष्ट्रिय डिजिटल प्लेटफर्मको बढ्दो प्रयोगबाट हुन सक्ने करदाधारको क्षयीकरण रोक्ने आधार तयार गरिने ठानिएको छ।

उत्साहित हुने खालको धैन : कांग्रेस

प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले सरकारद्वारा आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि प्रस्तुत बजेट आम जनता उत्साहित हुने खालको नरहेको प्रतिक्रिया दिएको छ। प्रस्तुत बजेटबारे प्रारम्भिक प्रतिक्रिया दिँदै कांग्रेस प्रवक्ता एवम् पूर्वअर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतले यो बजेटले जे कुरा बोलेको छ, त्यो पूरा नहुने बताए। उनले बजेटमा सम्बोधन गर्नुपर्ने विषय प्राथमिकीकरण नभएको तथा बजेटमा लामो समयदेखिको विकृतिलाई अन्त्य गर्ने कार्यायोजना पनि नरहेको बताए।

सरकारले आगामी आवका लागि कूल खर्च रु. १८ अर्ब ६० करोड ३० करोड विनियोजन गरेको छ। कूल विनियोजनमध्ये चालूतर्फ रु. ११ खर्ब ४० अर्ब ६६ करोड र पूँजीगततर्फ रु. तीन खर्ब ५२ अर्ब ३५ करोड तथा वित्तीयतर्फ रु. तीन खर्ब ६७ अर्ब १८

करोड रहेको अर्थमन्त्री पुनले प्रस्तुत गर को बजेटमा उल्लेख छ।

बडेन कर्मचारीको तलब

सरकारले आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा कर्मचारीको तलब, भत्ता र अन्य सुविधा बढाएको छैन। सङ्घीय संसद्को संयुक्त बैठकमा अर्थमन्त्री पुनद्वारा प्रस्तुत बजेट वक्तव्यमा कर्मचारीको तलब, भत्ता र अन्य सुविधाको विषयमा केही पनि उल्लेख गरिएको छैन। गत आवमा पनि कर्मचारीको तलब, भत्ता र अन्य सुविधा वृद्धि भएको थिएन।

कृषि र ऊर्जासहित पाँच

रूपान्तरणकारी क्षेत्र पहिचान सरकारले आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा पाँच वटा रूपान्तरणकारी क्षेत्र तोकेको छ। अर्थमन्त्री पुनले बजेट पेश गर्दै पाँच वटा रूपान्तरणकारी क्षेत्र निर्धारण भएको बताए। अर्थमन्त्री पुनका अनुसार कृषि क्षेत्रको रूपान्तरण, ऊर्जा क्षेत्रको विकास, सूचना प्रविधिको विकास, पर्यटन प्रवर्द्धन र उद्यमशीलता तथा औद्योगिक विकासलाई रूपान्तरणकारी क्षेत्रका रूपमा पहिचान गरेको छ। सरकारले वार्षिक बजेटमा पनि यी पाँच क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी रकम विनियोजन गरेको अर्थमन्त्री पुनले बताए।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयलाई

रु. ८६ अर्ब २४ करोड

आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ का लागि स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयलाई रु. ८६ अर्ब २४ करोड विनियोजन गरिएको छ।

अर्थमन्त्री पुनले प्रस्तुत गरेको बजेटमा उक्त मन्त्रालयका लागि रु. ८६ अर्ब २४ करोड विनियोजन गरिएको जानकारी दिए। आगामी बजेटमा आधारभूत तथा अत्यावश्यक उपचार सेवालाई सर्वसुलभ र निःशुल्क बनाउने मन्त्री पुनले बताए। उनले आधारभूत अस्पताल निर्माणका लागि रु. १५ अर्ब ४१ करोड विनियोजन गरिएको जानकारी दिए।

मन्त्री पुनका अनुसार विभिन्न आठ प्रकारका कडा रोगलाई रु. एक लाख बराबरको रु. तीन अर्ब बजेट विनियोजन गरेको छ। खोप, प्रजनन र ९८ वटा औषधि निःशुल्क प्रदान गर्न रु. एक अर्ब ४३ करोड, आमा सुरक्षा र मातृ तथा नवजात शिशु स्याहार कार्यक्रमका लागि

रु. तीन अर्ब छ करोड विनियोजन गरिएको छ।

क्यान्सर, मेरुदण्ड र पक्षघातलगायत रोगको उपचार, मृगौला प्रत्यारोपण र डायलासिस सेवा लिइरहेका विरामीलाई औषधि उपचार खर्चवापत दिइँदै आएको मासिक रु. पाँच हजार सम्बन्धित व्यक्तिको खातामा नै जम्मा हुने व्यवस्था मिलाएको बजेटमा प्रस्तुत गरिएको छ। यसका लागि रु. दुई अर्ब विनियोजना गरिएको छ।

प्रधानमन्त्री छोरी कार्यक्रमलाई १० करोड

सरकारले आगामी आर्थिक वर्षलाई 'महिला लगानी वर्ष'का रूपमा मनाइने घोषणा गरेको छ। अर्थमन्त्री पुनले प्रस्तुत गरेको बजेटमा यस्तो घोषणा गरिएको हो। महिलामाथि हुने हिंसाविरुद्धको अभियानका रूपमा सरकारले महिला लगानी वर्ष मनाउने भएको हो। उनले महिला उद्यमीलाई प्रवर्द्धन गर्न 'कोशेली घर' समेत स्थापना गरिने बताए। सरकारले 'प्रधानमन्त्री छोरी कार्यक्रम' का लागि १० करोड विनियोजन गरेको छ। 'युवा महिला राष्ट्रिय महिला' कार्यक्रम आयोजना अघि सार्ने बजेट वक्तव्यमा उल्लेख छ। महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयलाई रु. एक अर्ब ६० करोड रकम विनियोजन गरिएको छ।

त्यस्तै महिलाद्वारा उत्पादित सामग्रीको व्यावसायिक प्रोत्साहनका लागि चोभारमा विक्री केन्द्र बनाइने, दुर्गम क्षेत्रका सुत्केरी तथा गर्भवतीको हवाई उदार कार्यक्रम रहेको राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने, महिला सशक्तीकरणका लागि राष्ट्रपति उद्यमी पुस्कार घोषणा गरिने र खेलकुदमा महिला सहभागिता बढाउने बजेट वक्तव्यमा उल्लेख छ।

सामाजिक सञ्जालबाट गरिने

विज्ञापनलाई सरकारले नियमन गर्ने

आगामी आर्थिक वर्षदेखि सामाजिक सञ्जाल लगायत विभिन्न डिजिटल प्लेटफर्ममार्फत गरिने विज्ञापनको सरकारले नियमन गर्ने भएको छ। बजेट प्रस्तुत गर्दै अर्थमन्त्री पुनले डिजिटल प्लेटफर्ममार्फत गरिने विज्ञापनलाई व्यवस्थित र नियमन गरिने बताएका हुन्। सामाजिक सञ्जाल र डिजिटल प्लेटफर्म प्रयोगलाई मर्यादित र र्व्यवस्थित

बनाइनेछ -मन्त्री पुनले भने -डिजिटल प्लेटफर्ममार्फत गरिने विज्ञापन नियमन गरिनेछ, डिजिटल प्लेटफर्ममार्फत गरिने विज्ञापन क्षेत्रलाई एकद्वार प्रणालीमार्फत व्यवस्थित गरिनेछ। सञ्चार माध्यमलाई उपलब्ध गराइने लोककल्याणकारी विज्ञापनलाई निरन्तरता दिइने छ। फेसबुक, इन्स्टाग्राम, टिकटक, एक्सजस्ता सामाजिक सञ्जाल मार्फत गरिने विज्ञापनको नियमनका लागि विज्ञापन बोर्डले विज्ञापन नियमावली २०८० कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।

जग्गा रोक्का तथा फुकुवा अनलाइनबाटै

सरकारले भूमि प्रशासनसम्बन्धी अभिलेखलाई 'डिजिटलाइज' गरी जग्गाधनीको पहुँच हुने व्यवस्था मिलाउने भएको छ। अर्थमन्त्री पुनले प्रस्तुत गरेको बजेटमा आगामी आर्थिक वर्षबाट सरकारले बैक, वित्तीय संस्था, सहकारी सङ्घसंस्थाबाट पेश हुने रोक्का तथा फुकुवासम्बन्धी कार्य पूर्णरूपमा अनलाइन प्रणालीबाट सञ्चालन गर्ने जनाए।

उनले आधुनिक प्रविधिमा आधारित नयाँ राष्ट्रिय नियन्त्रण विन्दु सञ्जाल स्थापना गरी नापनक्सा कार्य अगाडि बढाइने उल्लेख गरे। नाप नक्सासम्बन्धी कार्यलाई थप व्यवस्थित र प्रविधियुक्त बनाइने बजेटमा उल्लेख छ। त्यस्तै बाँकी रहेका गाउँब्लक जग्गाको नापजाँच सम्पन्न गर्ने र भू-उपयोग योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ।

कोशी...

रहेका युवा र रोजगारदाताको मिलनविन्दु स्थल हुनेछ। समग्रमा, नेपाल सरकारले परिकल्पना गरेको आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न 'श्रमाधान रोजगार मेला'को महत्वपूर्ण भूमिका रहनेछ। मेलामा श्रमिक तथा सरोकारवाला रोजगारीसँग जोडिएका गुनासा पनि राख्न सक्नेछन्। मेलामा रोजगारीको खोजीमा रहेका व्यक्तिले रोजगारदातासम्म कसरी पुग्ने र अवसरको पहिचान कसरी गर्ने भन्ने विषयमा पर्याप्त जानकारी पाउन सक्नेछन्। त्यस्तै रोजगारीका लागि आवश्यक सिपका बारेमा पनि मेलामा जानकारी गराइनेछ। सम्बन्धित निकायले रोजगारीका क्षेत्रमा देखिएका समस्या तथा गुनासा सुन्ने समाधानका उपाय निकाल्ने वातावरण

पनि बन्नेछ। मेलामाको उद्देश्य आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धनसँगै वैदेशिक रोजगारी व्यवस्थित गर्नु पनि हो। वैदेशिक रोजगारीका सन्दर्भमा आवश्यक सूचना प्रवाह गर्ने तथा वैदेशिक रोजगारीका नाममा भइरहेको ठगीलाई न्यूनीकरण गर्ने सन्दर्भमा पनि मेला फलदायी हुनेछ। मेलामा वैदेशिक रोजगार बोर्ड, सामाजिक सुरक्षा

कोष तथा विभिन्न म्यानपावर कम्पनीका छाता संगठनको सहभागिता रहनेछ। विराटनगरमा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा श्रम मन्त्रालयका उपसचिव एवम् कोशी प्रदेश संयोजक सुशीलप्रसाद आचार्यले मेलामाको सम्पूर्ण तयारी पूरा भएको जानकारी दिए। यो मेला वाध्यात्मक वैदेशिक रोजगारीको अन्त्यको

शुरुवात हो, उनले भने - अर्बको १५ वर्षपछि वाध्यात्मक रूपमा विदेश जानुपर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्ने गरी डाटावेस बनाउने हाम्रो तयारी छ। आगामी वर्षदेखि सातै प्रदेश र पालिका स्तरमा पुग्ने गरी बजेट विनियोजन गर्ने मन्त्रालयको तयारी रहेको उनले जानकारी दिए।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भद्रपुर, भत्तापाको संशोधित सूचना

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, भत्तापाको मिति २०८१/०२/१५ गते प्रकाशित सूचनाको तलिका खण्डमा देहाय अनुसार हुनुपर्नेमा अनुरोध गरिएको छ।

क्र.सं.	मालसामानको विवरण	सवारी नं	कम्पनी	न्यूनतम मूल्याङ्कित रकम (भ्याटबाहेक)	कैफियत
१	मोटरसाइकल	ने ६ प ६६२१	Yamaha	१८,०००।००	दर्ता हुने
२	स्कुटर	ने ६ प २४३५	RZ	१०,०००।००	दर्ता हुने
३	मोटरसाइकल	को २२ प १०३६	Pulsar 150 cc	२०,०००।००	दर्ता हुने
४	मोटरसाइकल	को १२ प २५४६	Hero Honda	१०,०००।००	दर्ता हुने
५	मोटरसाइकल	को १० प ७५६३	Royal Enfield	१५,०००।००	दर्ता नहुने
६	मोटरसाइकल	को ७ प १२८७	Apache	७,०००।००	दर्ता नहुने
७	मोटरसाइकल	ने ३ प २४४५	Hero CBZ	७,५००।००	दर्ता नहुने
८	मोटरसाइकल	ने ४ प ६४५	Hero Honda ASFS	६,५००।००	दर्ता नहुने
९	स्कुटर	ने ३ प ८७५	Honda Dio	५,५००।००	दर्ता नहुने
१०	मोटरसाइकल	ने ६ प ७५०	Hero	६,५००।००	दर्ता नहुने
११	मोटरसाइकल	ने ५ प ७५२५	Pulsar 220 cc	८,०००।००	दर्ता नहुने
१२	मोटरसाइकल	को ७ प ४६०६	Yamaha	७,०००।००	दर्ता नहुने
१३	मोटरसाइकल	ने १ प ६६७२	Bajaj Discover	६,५००।००	दर्ता नहुने
	जम्मा			१,२२,५००।-	

प्रशासकीय अधिकृत

Swastik Rolling Mills Pvt. Ltd, Duhabi | Contact: 9820721032, 9820721022

IS 1786:2008, IS 2062:2011, NS: 191, Certification & Inspection, ISO 9001:2015

TMT, CHANNEL, ANGLE, FLATS, I-BEAM, SQUARES

बजार स्टील

कोशी प्रदेश श्रमाधान रोजगार मेला

जेठ १७ र १८ गते

समय: बिहान १० बजे देखि ६ बजे सम्म

स्थान: सिटी प्यालेस होटल एन्ड रिस्टोर्ट, विराटनगर

सहभागी हुन

QR Code

संयोजक: मेची नगरपालिका, काँकरभिट्टा, कोशी प्रदेश

सह-आयोजक: विराटनगर नगरपालिका, विराटनगर, कोशी प्रदेश

आयोजक: मेची नगरपालिका, काँकरभिट्टा, कोशी प्रदेश; मेची नगरपालिका, काँकरभिट्टा, कोशी प्रदेश; विराटनगर नगरपालिका, विराटनगर, कोशी प्रदेश

मेची ...
भनाइ छ।
विलंबित भएको सामान राजश्व अनुसन्धान कार्यालय इटहरी लैजानु पर्नेमा

यदु श्री कृष्ण प्लाईवुड इन्डस्ट्रिजको पुँजी तथा क्षमता वृद्धिको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको सार्वजनिक सूचना

(प्रथमपटक प्रकाशित मिति: २०८१/०२/१६)

कोशी प्रदेश, भत्ता जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १५ मा यदु श्री कृष्ण प्लाईवुड इन्डस्ट्रिज प्रा. लि. द्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न लागिएको छ।

प्रस्तावको नाम तथा ठेगाना	यदु श्री कृष्ण प्लाईवुड इन्डस्ट्रिज प्रा. लि., मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १५
प्रस्तावको व्यहोरा	यदु श्री कृष्ण प्लाईवुड इन्डस्ट्रिजको पुँजी तथा क्षमतावृद्धि गरी (Plywood/Ply board & Door) उत्पादन गर्ने कार्यको
प्रभाव पर्ने सक्ने जिल्ला, नगरपालिका	भत्ता जिल्ला, मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १५
किस्ता नं.	९६
कुल अगाडको क्षेत्रफल	५२७४९.८१ वर्ग मिटर
वार्षिक उत्पादन हुने वस्तु र उत्पादन क्षमता	Plywood/Ply board-1,20,000 Cu.ft Doors-30,000 Cu.ft

-उपरोक्त प्रस्तावको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको प्राकृतिक भौतिक, जैविक, सामाजिक-आर्थिक तथा सांस्कृतिक प्रणाली विच के कस्ता प्रभाव पार्दछ भनी यकिन गर्न सो स्थानको नगरपालिका तथा त्यस क्षेत्रका विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाको लिखित राय सुझाव लिन आवश्यक भएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ दिनभित्र निम्न ठेगानामा आई पुग्ने गरी लिखित राय सुझाव उपलब्ध गराई दिनुहुन अनुरोध गरिन्छ।

राय सुझावका लागि पत्राचार गर्ने ठेगाना:

- श्री मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १५ को कार्यालय
- श्री उद्योग विभाग, निपुरेश्वर, काठमाडौँ - फोन नं. ०१-५३५६२११
- श्री यदुश्री कृष्ण प्लाईवुड इन्डस्ट्रिज प्रा. लि., मेचीनगर नगरपालिका, वडा नं. १५ श्री मिनेराल्ड ईन्भ्यास्टमेन्ट एण्ड इन्जिनियरिङ कन्सल्ट प्रा. लि. नयाँ बानेश्वर, काठमाडौँ- फोन नं. ९८४६४०४१८

असल संस्कार र समृद्धिका लागि एनएमसी

नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

NMC-COOP

कंप्युटर कार्यालय : मेचीनगर-६, काँकरभिट्टा, कोशी प्रदेशको प्रथमपटक प्रकाशित मिति: २०८१/०२/१६

कर्जा बुझाउने सम्बन्धी ३५ दिने सूचना

यस संस्थाले कर्जा कारोबार गर्ने तपशिल अनुसारका ऋणी सदस्यहरूले संस्थालाई तिन बुझाउनु पर्ने साँवा तथा व्याजको नियमित मासिक किस्ता विगत लामो समयसम्म नबुझाएको र ऋण रकमको बुझाउने अन्तिम भाखा समेत नाघिसकेको र पटक-पटक लिखित एवम् मौखिक तारोता गर्दा समेत हालसम्म ऋणीले तिन बुझाउनु पर्ने रकम फरफारक नगरेको हुँदा उक्त रकम तिन बुझाउन अन्तिमपटक यो ३५ दिने म्यादसहितको सूचना जारी गरिएको छ। अतः यो सूचना प्रथमपटक प्रकाशित भएको मितिले ३५ दिनभित्रमा आफूले बुझाउनु बाँकी सम्पूर्ण रकम बुझाउनु वा बुझाई सकेको भए प्रमाणसहित संस्थामा सम्पर्क राख्न सूचित गरिन्छ। अन्यथा ऋणीको ऋणको सुरक्षण वापत संस्थामा रहेको धितो लिलामीको प्रक्या सहकारी ऐन २०७४, बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्ध ऐन २०६३, संस्थाको स्वीकृत विनियम २०५० (पुनर्लेखन २०७७) र कर्जा कार्यविधि २०७१ (संशोधन २०८०)समेतका आधारमा अगाडि बढाइने व्यहोरा सम्बन्धित सबैमा यसै सूचनाद्वारा सूचित गरिन्छ।

भाखा नाघेको ऋणीहरूको नामावली

क्र.सं.	ऋणीको नामधर	ठेगाना	बाबुको नाम	बाजेको नाम	पति/पत्नी	कार्यालय	जग्गाधनीको नाम	जग्गाधनीको बाबुको नाम
१	खोम भण्डारी	दमक-२	धनपति भण्डारी	पुण्यप्रसाद भण्डारी	कल्पना आचार्य	दमक	दिव्यलोका भण्डारी	पुन्यप्रसाद रिजाल
२	निशा गजुरेल	दमक-४	गोपीकृष्ण गजुरेल	नारायणप्रसाद गजुरेल	टेप्रसाद लुईटेल	दमक	टेप्रसाद लुईटेल	छविलाल लुईटेल
३	बिरेन्द्रप्रसाद रिजाल	दमक-१	यमनाथ रिजाल	त्रिलोचन रिजाल	सरस्वतिदेवी रिजाल	दमक	युवराज रिजाल	बिरेन्द्रप्रसाद रिजाल
४	नेत्रप्रसाद न्यौपाने	दमक-१०	जिवनाथ न्यौपाने	पशुराम न्यौपाने	विनिसा भट्ट	दमक	नेत्रप्रसाद न्यौपाने	जिवनाथ न्यौपाने
५	कृष्णप्रसाद पोखरेल	गौरादह-६	ओमप्रसाद पोखरेल	धर्मानन्द पोखरेल	कमला अधिकारी	दमक	बैगनधुरा	ओमप्रसाद पोखरेल
६	गोपाप्रसाद ढकाल	गौरादह-६	ब्रह्मलाल ढकाल	टिकप्रसाद ढकाल	रमा शिवाकोटी ढकाल	दमक	बैगनधुरा	ब्रह्मलाल ढकाल

नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. बचत तथा ऋण व्यवसाय समिति

पूर्वाञ्चल

सम्पादकीय

सरकारी खर्च नियमित गर

सरकार, देश र जनताको अभिभावक र संरक्षक हो । उसका प्रत्येक गतिविधि र व्यवहार जनताका लागि आदर्शका रूपमा रहनु पर्दछ- यो आममान्यता हो । तर, हामीकहाँ सरकार नै अपारदर्शी, अस्पष्ट र मनचिन्ते यात्रामा हिँडेपछि अर्बाट आदर्श, नैतिकता, मूल्य-मान्यता र सदाचारको अपेक्षा गर्नु सान्दर्भिक हुँदैन । सरकारसँग असीमित अधिकार हुन्छ नै तर समय-समयमा अधिकार दुरुपयोग गरेका घटनाहरू पनि सार्वजनिक भइरहेका छन् । त्यही भएर परीक्षण र नियन्त्रणका लागि सविधानले नै विभिन्न निकाय र संयन्त्रको व्यवस्था गरेको छ । सरकार स्वयम् अभिभावक भएकोले आदर्श, मान्यता र निर्दिष्ट मार्गबाट विचलित भयो भने अर्हुरबाट मूल्य-मान्यता र नैतिकताको आशा गर्नु व्यर्थ हुन्छ ।

सरकारले गर्ने खर्चको परीक्षण गर्ने गरी सैधानिक व्यवस्था अनुसार गठन भएको निकाय हो- महालेखा परीक्षकको कार्यालय । उसको ६९औं प्रतिवेदन भर्खरै सार्वजनिक भएको छ । उक्त प्रतिवेदनले सरकारले गर्ने खर्च नियमानुसार नहुने दर बढ्दै गएको देखाएको छ । नियमानुसार नभएको खर्च बेरुजु हो र यो प्रत्येक वर्ष बढ्दै गएको छ । प्रतिवेदनले आर्थिक वर्ष ०७७/०८० मा मात्रै बेरुजुको रकम ५५ अर्ब ६० करोड रहेको उल्लेख गरेको छ । नियमानुसार नभएको खर्चलाई रुजु गराउनेतर्फ प्रभावकारी चासो र अग्रसरता नदेखाइएका कारण बेरुजुको ग्राफ निरन्तर उकालो लागेको भन्दै आर्थिक क्षेत्रका जानकारहरूले चिन्ता प्रकट गरेका छन् ।

बेरुजु भ्रष्टाचार त होइन, तर यो क्रमशः बढ्दै जाँदा भ्रष्टाचारको आधार तयार हुने अर्थविद्हरूको भनाइ छ । प्रचलित कानून विपरीत, वेरीतसँग कारोबार गर्ने र त्यसको विवरण ठीक ढंगले नराख्ने वा अनुचित तरिकाले आर्थिक कारोबार गर्ने प्रवृत्तिले अन्ततः भ्रष्टाचारकै पृष्ठपोषण गर्छ । सरकारी खर्चमा मनपरी बढ्छ, जसले निजी क्षेत्रलाई पनि गलत बाटो अख्तियार गर्ने मनोबल प्रदान गर्छ । सरकार अभिभावक त हो, तर उसलाई पनि नियम र प्रक्रिया मिचेर जथाभावी खर्च गर्ने छुट हुँदैन । त्यसैले सरकारी खर्चलाई नियमित गराउनेतर्फ सरकार नै सचेत हुनुपर्छ । तर, हामीकहाँ बेरुजुको दर बढ्दै गएको र फछ्यौटको दर घट्दै गएकोले यसले प्रशासन संयन्त्रमा स्वच्छता, इमानदारिता, मितव्ययिता र पारदर्शिता हराउँछ ।

बेरुजुको दरलाई रोक्न विद्यमान तीन वटै तहका सरकार बढी गम्भीर हुनुपर्छ । त्यसो भएन भने जनताको विश्वास हराउन सक्छ । आफूले तिरैको करको दुरुपयोग भएको भन्दै आक्रोश पनि बढ्न सक्छ । त्यसैले यस्ता विद्रोह र आक्रोशलाई समयमै रोक्न सरकार अग्रसर हुनुपर्छ । प्रचलित आर्थिक ऐननियम, निर्देशन, कार्यविधिहरूको इमानदार कार्यान्वयन गराउनु पर्दछ । बेरुजु गर्नेलाई कारवाही गरेर अनियमित गर्ने प्रवृत्तिलाई हतोत्साही बनाउनुपर्छ । अन्यथा यसले राज्य प्रणाली नै अविश्वास बढाउँछ र यो हितकर पनि हुँदैन ।

हामी सबैलाई आकर्षक काम गर्न मन लाग्छ । आकर्षक काम आकर्षक क्षमताबाट प्राप्त हुन्छ । त्यो क्षमता विशेषज्ञ संस्कृतिबाट विकास हुन्छ । कुनै कसैको लेखक रोवर्ट लेभिनले पढाइ सिखाएर अर्को काम रोज्ने क्रममा प्राध्यापन पेसालाई रोजे । किनकि उनको यो अधिदेखि कै सोच थियो र यो पेसाले उनलाई आत्मसन्तुष्टि र चलायमान व्यक्तित्व दिन सक्थ्यो । उनी यसै क्षेत्रमा रमाए, अनुसन्धान गरे, उनले गरेको 'समय मनोविज्ञान' संसारकै लागि नयाँ ज्ञान भयो ।

भारतीय लेखक आरके नारायण आफ्ना बाबुको पेसालाई निरन्तरता दिन अध्यापनमा लागे तर उनले यस क्षेत्रबाट आत्मसन्तुष्टि प्राप्त गर्न सकेनन् र बिचैमा छोडे । पश्चिमा देशका युवा बेलेमा आफ्नो र्थिक र क्षमता अनुसारको काम रोज्छन् र त्यही काममा विशिष्टता हासिल गर्छन् । उनीहरूले गर्ने कामको स्तरीयताले उनीहरूलाई घर, गाडी त दिन्छ नै त्यसभन्दा बढी उनीहरूको विशेषताको फाइदा देशले पनि लिइरहेको हुन्छ । यहाँ जोड्न खोजिएको कुरा के हो भने एउटा व्यक्तिको विशेषता विशिष्टता व्यक्त, समाज र सिद्धो देशले फाइदा लिइरहेको हुन्छ । कुनै पनि देशको प्रगतिको स्रोत त्यस देशले उत्पादन गर्ने विशेषज्ञहरूको संख्या वा विशेषज्ञ संस्कृतिमा अडको हुन्छ ।

विशेषज्ञ संस्कृति गफ गरेर मात्रै स्थापित हुँदैन । यो त हाम्रो चिन्तन र देशले अवलम्बन गर्ने शैक्षिक, आर्थिक वा समग्र सामाजिक नीतिबाट प्राप्त हुने विषय हो । जबसम्म कामचलाउ प्रवृत्तिलाई समाजले निरुत्साहित गर्दैन

तबसम्म कसैले पनि विशेषताको आवश्यकता महशुस गर्दैन । आज हाम्रो नेपाली समाजको पछोटेपनको बारेमा चिन्तन गर्दा हामीले स्थापित गर्न नसकेको विशेषज्ञ संस्कृति नै प्रमुख कारण हो । आम्दानीका कार्यमा लागेका हामी नेपालीहरू मध्ये धेरैजसोले गर्ने काम हामीले रोजेर गरेको भन्दा पनि खोजेर गरेका काम छन् । सुन्दा उसै-उस्तै लागे पनि रोजेर गरेको र खोजेर गरेको काममा धेरै अन्तर छ । रोजेर गरेका काममा हामीहरूको र्थिक, उत्साह र विशिष्टता हुने गर्छ । यो हाम्रो 'डिम्बर्क' हो, जसलाई उत्कृष्टता दिन हामीले सानैदेखि प्रयास गरिरहेका हुन्छौं ।

एउटा व्यक्ति जसले सानैदेखि सञ्जीतमा र्थिक राख्छ भने त्यही क्षेत्रमा आफ्नो भविष्य देख्छ, उसले सञ्जीतलाई उद्दा, बस्दा, सुन्दा र सपनामा पनि साधना गरिरहेको हुन्छ, जसको परिणाम ऊ नारायण गोपाल, तारादेवी, रफी, लता मन्गेशकर, उदितनारायण, माइकल ज्याक्सन वा ब्रायन आडम्स जस्तो व्यक्ति बन्न सक्छ । यसबाट उसको व्यक्तित्व प्रगति मात्र नभई देशले नै ऊ जस्तो प्रतिभाको गर्व गर्न सक्छ, तर यसको ठिक विपरीत कसैले खोजेर भेटाएको काममा उसले इमानदारीका साथ काम त गर्ला, आफ्नो घरपरिवार धान्न सक्ने आयआर्जन पनि गर्ला, तर उसमा त्यो काममा र्थिक जफलताको उचाइ चुम्ने विशिष्ट क्षमता हुन सक्दैन । जबसम्म कुनै कामले सफलताको शिक्षा चुम्न सक्दैन, तबसम्म न त्यो काम गर्ने व्यक्तिको उत्साहजनक प्रगति हुन्छ न त देशले नै उसको कामबाट केही फाइदा लिन सक्छ । औसत कामको सर्कलभित्रका सम्पूर्ण काम केवल

डा. माधवप्रसाद बाहाल

जीविकाका आधार मात्र हुनु, जसमा देशले कुनै गर्व गर्न लायक कुरा हुँदैन । विज्ञानको प्रगतिसँगै ज्ञानको क्षितिज चौडा हुँदै गए पनि अहिलेको समय यस्तो भइसक्यो कि एउटै व्यक्तिले सम्पूर्ण क्षेत्रको ज्ञान हासिल गर्न प्रायः असम्भव छ । एउटा व्यक्तिले पुस्तकालयमा सजाएर राखिएका सबै पुस्तक पढ्न यही जुनीमा मात्र सम्भव छैन, तर फेरि कुनै पनि क्षेत्रको सामान्य ज्ञान मात्रले आज हामी बाँच्न सक्दौं । हामीले आज ज्ञानका विविध क्षेत्र मध्ये एक क्षेत्रमा सीमित भई त्यसैको गहिराइमा पुगेर अगाडि बढ्नुपर्ने बाध्यता भइसकेको छ । निश्चित विषय वा विधाको विशेषज्ञता वा ज्ञान नबनेसम्म अहिले हामी विद्वत् मानिँदैनौं । त्यसैले विशेषज्ञ संस्कृति आजको रहर नभई बाध्यता भइसकेको छ ।

कुनै पनि विषयमा मेहनतपूर्वक पढेर विशेषज्ञता हासिल गरेको व्यक्तिले लेखेको वा बोलेको कुरा नै प्रामाणिक, भरपर्दो वा परिपक्व मानिन्छ । कुनै बेला थियो, जतिबेला एमबिएस डाक्टरले सबै रोगको उपचार गर्थे तर आज समय धेरै विकसित भइसकेको छ । हामीलाई एमडी गरेका विशेषज्ञको मात्र भरियो लाग्ने भएको छ । त्यस्तै आज औषधि विज्ञानबाहेक अर्थशास्त्र, सामाजिक अध्ययन, साहित्य, दर्शन लगायतका विविध विषयमा पनि अनुसन्धानात्मक निचोडका आधारमा गरिएका

प्रस्तुतिहरूलाई मात्र आधिकारिक ठानिन्छ । हुन त विद्यवारिधि एक कठिन सङ्घर्षपूर्ण, निकै लामो र खर्चिलो यात्रा हो, तर ज्ञानको परिपक्वताका लागि बिस्तारै यो अनिवार्य बन्दैछ । फलामले नयाँ आकार लिन आरम्भमा बलेको आगोमा पग्लिन आवश्यक भए जस्तै समाजलाई ज्ञानको उज्यालोमा डोर्त्याउन चाहानेले ज्ञान वा अनुभवको आरम्भमा निखारिएर विज्ञता हासिल गर्नुपर्छ । विशेषज्ञता औपचारिक शैक्षिक योग्यताद्वारा मात्र हासिल गर्न सकिन्छ भन्ने केही छैन । यो त हाम्रा अगाडि भइरहेका तमाम साना-ठूला काममा पनि हासिल गर्न सकिन्छ । युरोपका एक व्यक्ति इन्गभार् फिडोर कामप्राडे सानैदेखि अभावको बीचमा हुर्केका तर केही गरेर देखाउने लक्ष्यमा अडिग थिए ।

आर्थिक समस्याका कारण उनको औपचारिक शिक्षा समेत राम्ररी अगाडि बढ्न सकेनन् । औपचारिक शिक्षाका लागि विद्यालय जाने उमेरमा उनले फर्निचरको व्यापार थाले । त्यो व्यापारमा उनले उद्योगपारिचर विशिष्टता हासिल गरे । उनले फर्निचर उद्योग खोल्दा युरोपका सर्वसाधारणले फर्निचरको त्यति प्रयोग गर्दैनथे । फर्निचरको सोरुम राख्ने चलन पनि त्यति थिएन । पछि त्यही व्यापारले उनलाई विश्वका धनी मध्येको सूचीमा एमडी गरेका विशेषज्ञको मात्र भरियो लाग्ने भएको छ । त्यस्तै आज औषधि विज्ञानबाहेक अर्थशास्त्र, सामाजिक अध्ययन, साहित्य, दर्शन लगायतका विविध विषयमा पनि अनुसन्धानात्मक निचोडका आधारमा गरिएका

गणतन्त्रको उपज : स्थानीय सरकार, गाउँघरको सिंहदरबार

कृष्णहरि बाँस्कोटा

संविधानसभामार्फत २०७२ सालमा जारी भएको वर्तमान नेपालको संविधानले मुलुकलाई सञ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीमा रूपान्तरित गरेको छ । मुलुकमा तीन तहका सरकार गठन भएका छन् । यस अनुसार सात सय ५३ वटा स्थानीय तहले घरआँगनमा सिंहदरबार आएको अनुभूति दिलाएका छन् । यस सन्दर्भमा विगत सात/आठ वर्षमा स्थानीय सरकारहरूबाट तुलनात्मक रूपमा प्रशंसनीय काम भएको छ ।

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ र ९ बाट स्थानीय सरकारले २२ वटा एकल र १५ वटा साभ्का अधिकार हासिल गरेका छन् । यस अतिरिक्त, संविधानका अन्य विभिन्न प्रावधान र अन्य कर्तव्य कानूनद्वारा स्थानीय सरकारहरू आमजनतामा आवश्यक सेवासुविधा प्रदान गर्न तथा विकास निर्माणको काम गर्न सक्षम भएका छन् । यसरी, सञ्घीयताको माध्यमद्वारा आफूलाई प्राप्त अवसरलाई स्थानीय सरकारले निकै सुफुल्लका साथ कार्यान्वयनमा ल्याएका छन् ।

मुलुकमा स्थापित सात सय ५३ वटा स्थानीय सरकार मातहत छ हजार सात सय ४३ वटा वडा कार्यालय रहेका छन् । यी वडा कार्यालयले विहान, बेलुकी र सार्वजनिक बिदाको दिनसमेत नभनी अतिरिक्त रूपमा आमजनतामा प्रवाह गरेका सेवाहरू अतुलनीय छन् । यसरी वडा कार्यालयमार्फत स्थानीय सरकारहरूले आमजनतालाई घरदेखि सेवा प्रवाह गर्न सफल भएका छन् । सामान्यतः वडा कार्यालयका सेवाहरू सरल, सुलभ, छिटो र भरपर्दो पाइएको छ । यी सेवाहरू जनमुखी, सेवाग्राहीमैत्री, कम खर्चिलो र कम भ्रष्टाचलित बोध भएका छन् ।

स्थानीय सरकारहरूले आफूलाई जवाफदेही र उत्तरदायी तुल्याउन चार/चार महिनामा सार्वजनिक सुनुवाइ गरिआएका छन् । त्यसैगरी, यी सरकारहरूले आफूले सम्पादन गरेको कामबाट आम जनतामा के-कस्तो प्रभाव परेका छ भनी जान्न वर्षमा एकपटक सामाजिक परीक्षण गर्ने गरेका छन् । यस अतिरिक्त, कुनै पनि स्थानीय सरकारले नयाँ आयोजनाको आरम्भ गर्दा र सो आयोजना सम्पन्न हुँदा तत्स्थानमा लाभग्राही जनतालाई भेला गराई सामाजिक परीक्षण गर्ने गरेका छन् ।

त्यसैगरी, नगरपालिका र गाउँपालिकाले ६ पाँच हजारको क्षतिपूर्तिसहितको नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरेका छन् । आमजनताको गुनासो सुन्ने र समाधान गर्न गुनासो सुन्ने अधिकारी तोकेका छन् । साथै, आमजनतामा सूचना प्रवाह गर्न सूचना अधिकारी तोकेका छन् । प्रायः सबै पालिकाले लैजिक उत्तरदायी बनेको अवधारणालाई आत्मसात् गरेका छन् । यिनले प्रत्येक महिनाको ७ गतेभित्र आफ्नो आम्दानी र खर्च सार्वजनिक गर्न थालेका छन् । स्थानीय तहको स्वमूल्याङ्कन गर्ने लिजा र वित्तीय जोखिम कम गर्ने एफआरए जस्ता मूल्याङ्कनको विधिमा आफूलाई अब्बल तुल्याउन पालिकाहरू सकरात्मक

प्रतिप्रधामा उद्यत रहनु खुशीको कुरा हो ।

हालका दिनमा अधिकांश स्थानीय सरकारहरूले अनलाइन सेवा प्रवाह गरिआएका छन् । यिनीहरूले पालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयमा प्रविधिमैत्री, सिस्टिमि, विद्युतीय हाजिरी, रिस्कन सूचनापाटी, सिमि क्यामरा र विद्युतीय हाजिरी जडान गरेका छन् । अधिकांश पालिकाले डिजिटल बडापत्र, डिजिटल सूचना पाटी र आकर्षक सेवाग्राही सहायता कक्ष सञ्चालनमा ल्याएका छन् । प्रायः सबै पालिकामा सिंहदरबारको अनुभूति दिन सुविधासम्पन्न बहुतल्ले पालिका भवन निर्माण गरेका छन् । प्रायः सबै वडामा वडा कार्यालय भवन निर्माण भइरहेको छ । पालिकाहरूले वडागतपत्रमा घुम्ती सेवा सञ्चालन गरी आमजनतामा सेवा पुर्‍याएका छन् ।

नेपालका स्थानीय सरकारहरूले नगर प्रहरीको माध्यमद्वारा केही अव्यवस्था उपर धावा बोलेका छन् । उनीहरूले बैक, वित्तीय संस्था र सहकारीका माध्यमद्वारा आमजनतामा बचत गर्ने बानीको विकास गर्नु साथै थुप्रै उद्यमशील योजनाहरू सञ्चालनमा ल्याएका छन् । यिनीहरूले काम गर्ने र सोको बजारीकरण गर्ने विषयलाई प्राथमिकतामा राखेका छन् । विस्तारै स्थानीय सरकारहरू आन्तरिक राजस्व वृद्धि गर्न करका क्षेत्रहरूको पहिचानमा तल्लीन छन् ।

प्रायः सबै पालिकाले दीर्घकालीन सोच, पाँच वर्षे आवधिक योजना, तीन वर्षे खर्च संरचनाको माध्यमद्वारा बसेन नीति तथा कार्यक्रम र बजेट जारी गरिरहेका छन् । नगरपालिका र गाउँपालिकाहरू आमजनताको दैनिक उपभोग्य वस्तु र सेवा सहजरूपमा

उपलब्ध गराउन बजार अनुगमनमा खटिन थालेका छन् । यिनीहरू बेरोजगारलाई रोजगारी दिन र भाषा, संस्कृति, कलाको संरक्षणमा पनि संवेदनशील भएका छन् । यिनले पालिकाको सौन्दर्यीकरण, दैवी विपद् व्यवस्थापन, फोहर व्यवस्था लगायतका क्षेत्रमा आफ्नो क्रियाशीलता प्रदर्शन गरेका छन् । यस्ता काममा स्थानीय तहलाई सञ्घीय र प्रदेश सरकार एवम् आमजनताको सहयोग र साथ चाहिन्छ ।

पछिल्ला दिनमा पालिकाहरूले 'एक गाउँ एक उत्पादन' अभियान आरम्भ गरेका छन् । उनीहरूले कृषि क्षेत्रलाई यात्रिकीकरणमा रूपान्तरित गर्न रिपर, पावर टिलर, मिनी ट्र्याक्टर, हार्भेष्टर जस्ता कृषि उपकरणमा अनुदान दिन थालेका छन् । उनीहरूले कृषिको सम्भाव्यता अध्ययनका लागि माटो परीक्षण गर्ने, पशुपालनको विकासका लागि सुत्केरी गाई भैसीलाई भत्ता दिने, कृत्रिम गर्भाधान गराउने, नश्ल सुधार गर्ने, साइलेस प्राविधि भित्र्याउने तथा कृषि उत्पादनको समर्थन मूल्य तोक्ने जस्ता सत्कार्य गरिआएका छन् । मुलतः यिनीहरूले कृषि र पशु विमालाई जोड दिएका छन् । कृषि उत्पादन वृद्धिको योजना लागू गरेका छन् ।

स्थानीय सरकारहरूले शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्ने, यसका लागि प्रधानाध्यापकसँग कार्यसम्पादन करार गर्ने, स्थानीय पाठ्यक्रम लागू गर्ने, प्राविधिक शिक्षा, इ-लाइब्रेरी र विज्ञानको प्रयोगशाला स्थापना गर्ने, जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने जस्ता राम्रा काम गरिरहेका छन् । त्यसैगरी, स्वास्थ्य सेवातर्फ पालिकाहरूले अस्पताल नै सञ्चालन गरेका छन् । आमनागरिकलाई ब्लड बैंकको सेवा, डायलासिस

सेवा, विद्यार्थीको बसेन स्वास्थ्य परीक्षण, चौबिसै घण्टा स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालनमा ल्याएका छन् ।

त्यसैगरी वडागत रूपमा खोप सेवा, सुनौला हजार दिनको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पोषण शिक्षा, चौबिसै घण्टा आर्कस्मिक सेवा प्रवाह, निःशुल्क औषधि वितरण, स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालन लगायतका काम गरिरहेका छन् । स्थानीय सरकारहरूको गठनसँगै लक्षितवर्गको सेवा सुविधामा बढोतरी भएको छ । यिनीहरूले ज्येष्ठ नागरिकलाई मल्टी भिटाभिन वितरण गर्ने, लौरो दिने, टच लाइट दिने, मोतियाबिन्दुको शल्यक्रिय गर्ने, धार्मिक पर्यटनमा लैजाने, दिवा सेवा केन्द्र स्थापन गर्ने, मनोरञ्जनका साधन उपलब्ध गराउने लगायतका सेवा प्रवाह गरेका छन् । यसबाट ज्येष्ठ नागरिकहरू खुशी भएका छन् ।

त्यसैगरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई हिमालीय उपलब्ध गराउने, विशेष भत्ता दिने, ब्रेललिपी सिक्काउने, आत्मनिर्भरताको तालिम दिने, केही गरिखान बीउ पुँजी दिने कार्य भइरहेको छ । पालिकाहरूले अपाङ्ग र बालमैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिइरहेका छन् । स्थानीय सरकारहरूबाट महिला विकास र सशक्तिकरणका कामहरू पनि भइरहेको छ । यिनीहरूले छोरीजन्म उपहार कार्यक्रम, छोरी बचाउ कार्यक्रम, छोरीलाई आत्मरक्षा तालिम, निःशुल्करूपमा स्थानित्री पायड वितरण, बालविवाह अन्त्य गर्ने पहल, महिला हिंसा रोक्ने प्रयास, अन्धविश्वासविरुद्ध सामाजिक रूपान्तरणका काम गरिरहेका छन् । यस अतिरिक्त, स्थानीय सरकारहरूले दलित, लोपोन्मुख वर्ग, वञ्चितकणमा परेको वर्ग, आदिवासी, गरिब, विपन्न लगायत लक्षित वर्ग केन्द्रित थुप्रै कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएका छन् । यसबाट आम जनतामा सञ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीप्रति आशा र भरोसा जागृत भएको छ ।

स्थानीय सरकारहरू सञ्घीय शासनका बलिया खम्बा हुन् । यसर्थ भविष्यका दिनमा यिनीहरूले उच्च राजनीतिक संस्कारका माध्यमद्वारा कर्मचारीतन्त्रसँग नडर मासुको सम्बन्ध कायम गरी आम जनतामा आशा र भरोसा अभिवृद्धि गर्नुपर्छ । सबै स्थानीय सरकारहरूले भ्रष्टाचारविरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति लिनुपर्छ ।

यी सरकारहरूले काम गर्दा कुनै पनि प्रकारको बेरुजु सिर्जना हुन दिनुहुँदैन । यिनले प्रशासनिक खर्च कम गर्दै उच्चगति बजेट बजेट गर्नुपर्छ । यिनीहरूले निर्माण गर्ने सडक, स्कूल, स्वास्थ्यचौकी वा सामुदायिक भवनहरू ढिगो र भूकम्प प्रतिरोधक हुनुपर्छ । यिनीहरूले आमजनतामा आर्थिक क्रियाकलापप्रति आकर्षित गर्ने अभियानहरू सञ्चालन गर्नुपर्छ । यथाथर्या स्थानीय तहहरूको सकरात्मक क्रियाशीलता र उपलब्धिमा नेपाल र नेपालीको सुखद भविष्य लुकेको सत्यलाई सबैले समयमै आत्मसात् गर्नुपर्छ ।

(लेखक नेपाल सरकारका पूर्वसचिव तथा राष्ट्रिय सूचना आयोगका पूर्व प्रमुख आरुच हुन् ।)

विषयगत

विशिष्टताको सम्मान

डा. माधवप्रसाद बाहाल

जीविकाका आधार मात्र हुनु, जसमा देशले कुनै गर्व गर्न लायक कुरा हुँदैन । विज्ञानको प्रगतिसँगै ज्ञानको क्षितिज चौडा हुँदै गए पनि अहिलेको समय यस्तो भइसक्यो कि एउटै व्यक्तिले सम्पूर्ण क्षेत्रको ज्ञान हासिल गर्न प्रायः असम्भव छ । एउटा व्यक्तिले पुस्तकालयमा सजाएर राखिएका सबै पुस्तक पढ्न यही जुनीमा मात्र सम्भव छैन, तर फेरि कुनै पनि क्षेत्रको सामान्य ज्ञान मात्रले आज हामी बाँच्न सक्दौं । हामीले आज ज्ञानका विविध क्षेत्र मध्ये एक क्षेत्रमा सीमित भई त्यसैको गहिराइमा पुगेर अगाडि बढ्नुपर्ने बाध्यता भइसकेको छ । निश्चित विषय वा विधाको विशेषज्ञता वा ज्ञान नबनेसम्म अहिले हामी विद्वत् मानिँदैनौं । त्यसैले विशेषज्ञ संस्कृति आजको रहर नभई बाध्यता भइसकेको छ ।

कुनै पनि विषयमा मेहनतपूर्वक पढेर विशेषज्ञता हासिल गरेको व्यक्तिले लेखेको वा बोलेको कुरा नै प्रामाणिक, भरपर्दो वा परिपक्व मानिन्छ । कुनै बेला थियो, जतिबेला एमबिएस डाक्टरले सबै रोगको उपचार गर्थे तर आज समय धेरै विकसित भइसकेको छ । हामीलाई एमडी गरेका विशेषज्ञको मात्र भरियो लाग्ने भएको छ । त्यस्तै आज औषधि विज्ञानबाहेक अर्थशास्त्र, सामाजिक अध्ययन, साहित्य, दर्शन लगायतका विविध विषयमा पनि अनुसन्धानात्मक निचोडका आधारमा गरिएका

प्रस्तुतिहरूलाई मात्र आधिकारिक ठानिन्छ । हुन त विद्यवारिधि एक कठिन सङ्घर्षपूर्ण, निकै लामो र खर्चिलो यात्रा हो, तर ज्ञानको परिपक्वताका लागि बिस्तारै यो अनिवार्य बन्दैछ । फलामले नयाँ आकार लिन आरम्भमा बलेको आगोमा पग्लिन आवश्यक भए जस्तै समाजलाई ज्ञानको उज्यालोमा डोर्त्याउन चाहानेले ज्ञान वा अनुभवको आरम्भमा निखारिएर विज्ञता हासिल गर्नुपर्छ । विशेषज्ञता औपचारिक शैक्षिक योग्यताद्वारा मात्र हासिल गर्न सकिन्छ भन्ने केही छैन । यो त हाम्रा अगाडि भइरहेका तमाम साना-ठूला काममा पनि हासिल गर्न सकिन्छ । युरोपका एक व्यक्ति इन्गभार् फिडोर कामप्राडे सानैदेखि अभावको बीचमा हुर्केका तर केही गरेर देखाउने लक्ष्यमा अडिग थिए ।

आर्थिक समस्याका कारण उनको औपचारिक शिक्षा समेत राम्ररी अगाडि बढ्न सकेनन् । औपचारिक शिक्षाका लागि विद्यालय जाने उमेरमा उनले फर्निचरको व्यापार थाले । त्यो व्यापारमा उनले उद्योगपारिचर विशिष्टता हासिल गरे । उनले फर्निचर उद्योग खोल्दा युरोपका सर्वसाधारणले फर्निचरको त्यति प्रयोग गर्दैनथे । फर्निचरको सोरुम राख्ने चलन पनि त्यति थिएन । पछि त्यही व्यापारले उनलाई विश्वका धनी मध्येको सूचीमा एमडी गरेका विशेषज्ञको मात्र भरियो लाग्ने भएको छ । त्यस्तै आज औषधि विज्ञानबाहेक अर्थशास्त्र, सामाजिक अध्ययन, साहित्य, दर्शन लगायतका विविध विषयमा पनि अनुसन्धानात्मक निचोडका आधारमा गरिएका

आज हाम्रो समाज वरपरका कार्यालय वा संस्थामा जाँदा तमाम व्यक्तिसँग भेट हुने गर्छ । एउटा बैङ्क कार्यालयमा जाँदा त्यहाँ शिक्षा सङ्घका पढेको जनशक्तिले काम गरिरहेको हुन्छ । शिक्षण संस्थामा जाँदा सामाजिक शिक्षा पढेका शिक्षकले अंग्रेजी वा विज्ञान पढाइरहेका भेटिन्छन् । कानून नपढेका व्यक्ति न्यायिक क्षेत्रमा र व्यवस्थापन पढेका पत्रकारितामा काम गरिरहेका भेटिन्छन् । यी र यस्तै दृश्यहरू प्रायः सबैजसो कार्यालयमा छिटफुट भेटिने गर्छन् । हामीले त्यो विषय बढी जानेका छौं, जो हामीले कहिल्यै पढेका छैनौं । यसो हुनुको पछाडि कारण एउटै छ- हामीले काम कहिल्यै रोजेनौं, मात्र खोज्यौं । जस्तो भेटियो त्यसैमा चित्त बुझायौं र बाध्यतावश त्यसैलाई अँगाल्यौं । अनि हामीले खोज्ने कामको स्तरीयता हाम्रा विदेशी समकक्षीको तुलनामा कमजोर रहनु अस्वाभाविक कसरी भयो ?

आज स्कूल, कलेज तथा जहाँ कतै भविष्य निर्माणका लागि पढिरहेका युवा विद्यार्थीले बुझनुपर्ने कुरा के छ भने हामीहरू पहिले आफ्नो लक्ष्यका बारेमा प्रष्ट हुनु पर्छ । तर, हाम्रो लक्ष्य स्पष्ट र मापन गर्न योग्य हुनु पर्छ । हामीले लिएको लक्ष्य कति हदसम्म प्राप्त भयो भन्ने मापन गर्न सकिनु भने हामी त्यो लक्ष्य प्राप्त गर्न सक्दौं । त्यस्तै हामीले लिएको लक्ष्य हाम्रो आफ्नै र समाजको क्षमताको सहायताले प्राप्त गर्न सकिने हुनु पर्छ चाहे त्यो जितिसुके चुनौतिपूर्ण किन नहोस् । त्यस्तै हाम्रो लक्ष्य यथापरक हुनु पर्छ र त्यो समयसीमा बन्द हुनु पनि जरुरी छ ।

यसरी लक्ष्य लिएर त्यस लक्ष्यमा पुग्न आवश्यक साधना हामीले गर्नु पर्छ भने चाहे कुनै पनि क्षेत्रको सानो वा ठूलो काम किन नहोस् त्यसमा विशिष्टता हासिल गर्न सकिन्छ । विशिष्टता हासिल गरेको काम गर्दा हामीलाई आत्मसन्तुष्टि हुनेछ, काममा गर्वको अनुभूति हुनेछ र हाम्रो काम स्तरीय हुनेछ । फलस्वरूप हामीले चाहेको भौतिक सुविधाको जोहो गर्न त सफल हुनेछौं । यस बाहेक हाम्रो विशेषज्ञताबाट देश नै लाभान्वित हुनेछ । हाम्रो योगदानको कदर समाज र जगतले गर्नेछ । हाम्रा पौरखी हातले देशमा सुन फलाउन, सुरिलो कण्ठले संसार गुञ्जाउन, विज्ञ दिमागले देश बनाउन, सत्वरित्रले देशलाई मार्गनिर्देश गर्न र विषयगत विशिष्टताले संसार बदल्न सक्नुपर्छ । गोप

एमाले कनकार्डको अधिवेशन

सुर्ङ्गा, जेठ १५। नेकपा एमाले नकाईको नगर अधिवेशनमा सात सय ९२ प्रतिनिधि चयन भएका छन्। अधिवेशनका लागि आयोजक कमिटीका ८३ जना, पार्टी वार्ड अध्यक्षहरू नौ जना, सल्लाहकार १२, जनसङ्गठनबाट २५ जना प्रतिनिधि चयन भएका छन्। भूगोलतर्फ वार्ड नं. १ बाट एक सय जना, वार्ड नं. २ बाट ६८ जना, वार्ड नं. ३ बाट एक सय २७ जना, वार्ड नं. ४ बाट एक सय ४६ जना, वार्ड नं. ५ बाट ५१ जना, वार्ड नं. ६ बाट २५ जना, वार्ड नं. ७ बाट ५५ जना, वार्ड नं. ८ बाट ४३ जना र वार्ड नं. ९ बाट २८ जना प्रतिनिधि गरी जम्मा छ सय ६३ जना प्रतिनिधि सर्वसम्मत् छानिएको एमाले नगर अधिवेशन आयोजक समितिका संयोजक गोकर्णप्रसाद ओझाले जानकारी दिए।

संयोजक ओझाले दिएको जानकारी अनुसार अधिवेशनले एक अध्यक्ष, एक उपाध्यक्ष, एक सचिव, दुई उपसचिवसहित ५१ सदस्यीय नगर समिति निर्वाचित गर्नेछ। पाँच पदाधिकारी मध्ये कुनै एक पदमा महिला अनिवार्य हुने विधानको व्यवस्था रहेको छ। अधिवेशनमा संयोजक ओझाले राजनीतिक तथा सांगठनिक प्रतिवेदन र सचिवालय सदस्य देवी उप्रेतीद्वारा आर्थिक प्रतिवेदन पेश गरिने एमाले जिल्ला कमिटी सदस्य विनोद रानामगरले जानकारी दिए। अधिवेशनको खुला सत्रमा साविक घैलाडुवा र सुर्ङ्गामा पञ्चायतकालमा विजय भएका ९ जना जनपक्षीय जनप्रतिनिधिलाई सम्मान गरिनेछ। स्थानीय कनकार्ड उद्योग वाणिज्य संघको सभाहलमा जेठ १५ र १६ गते हुने दोस्रो नगर अधिवेशनमा एमाले केन्द्रीय सदस्य एवम् भोजपुर जिल्ला इन्चार्ज रविन्द्र कोइरालाको प्रमुख आतिथ्य र केन्द्रीय सदस्य दीपक कार्कीको विशेष आतिथ्य रहने जिल्ला कमिटी सदस्य डी. वी. राजमेरले बताए। अधिवेशनबाट नेतृत्व चयन गर्न सहजीकरणका लागि अधिवक्ता तारादेवी बाराकोटी संयोजक, जिल्ला कमिटी सदस्यहरू रोशन सुवेदी र दीपक चापागाँई सदस्य रहेको तीन सदस्यीय निर्वाचन समिति गठन गरिएको संयोजक गोकर्ण ओझाले जानकारी दिए।

अदुवाखेतीप्रति किसान आकर्षित

धरान, जेठ १५। शिक्षण छाडेर व्यावसायिक रूपमा अदुवाखेतीमा लागेका धरान उपमहानगरपालिका-२० विष्णुपादुकाका तिलक राईले यस वर्ष अदुवाखेतीबाट पशुस्त आम्दानी भएको बताए। गत वर्षको तुलनामा यस वर्ष उनले अधिक आम्दानी गरेका हुन्। ४० वर्षदेखि उनले अदुवाखेती गर्दै आएका छन्। पूर्व शिक्षक राईले वर्षमा सातदेखि १० क्विन्टलसम्म अदुवा उत्पादन गर्दै आएका बताए। अहिले खुद्रा प्रतिकेजी रु. एक सय ५० देखि दुई सय ८० सम्ममा विक्री हुने गरेकाले राम्रो आम्दानी हुने गरेको उनी बताउँछन्। उनी भन्छन्- 'अदुवाखेती गर्नका लागि अलि भिरालो ठाउँ फोसो माटो आवश्यक पर्छ, ठाउँ अनुसार राम्रो उत्पादन भइरहेको छ।' हाल विष्णुपादुकाका अदुवाखेती गर्ने दुई सयभन्दा बढी किसान रहेका राईले बताए। उनी सो स्थानका सफल व्यवसायी हुन्। उनले विष्णुपादुकाका रहेर अदुवाखेती बाहेक अम्लिसो, बेसार, अकबरे खुसांनी लगायत कृषि उपज उत्पादन तालिम दिँदै आएका छन्। व्यावसायिक रूपमा अदुवाखेती गर्दै आएका धरान उपमहानगरपालिका-२० का अर्का किसान पदम राई मौसमले साथ दिँदा अदुवाखेतीबाट मनग्य आम्दानी हुने गरेको बताए। उनले वार्षिक १० क्विन्टलभन्दा बढी अदुवा उत्पादन गर्दै आएको बताए। उनले विष्णुपादुका क्षेत्रमा मात्र नभएर मोरङको लेटाङमा समेत जग्गा लिजमा लिएर अदुवाखेती गरेका छन्। वार्षिक रु. तीन लाखसम्मको अदुवा बेचेको उनले बताए। विगतको तुलनामा यस वर्ष अदुवाको मूल्य बढेको

गरेको बताए। उनले वार्षिक १० क्विन्टलभन्दा बढी अदुवा उत्पादन गर्दै आएको बताए। उनले विष्णुपादुका क्षेत्रमा मात्र नभएर मोरङको लेटाङमा समेत जग्गा लिजमा लिएर अदुवाखेती गरेका छन्। वार्षिक रु. तीन लाखसम्मको अदुवा बेचेको उनले बताए। विगतको तुलनामा यस वर्ष अदुवाको मूल्य बढेको

धरान कृषिउपज बजार व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष लक्ष्मण भट्टराईले बताए। उनले कोशी करिडोरका पहाडी जिल्लाका किसानले अत्यधिक मात्रामा अदुवा ल्याउने गरेका तथा सगरमाथा करिडोर सिन्धुलीबाट पनि अदुवा बोकेर किसान आउने गरेको बताए। विशेषगरी धेरै अदुवा जेठदेखि भदौसम्म विक्री हुने गरेको उनले जानकारी दिए। दैनिक रूपमा एक सयदेखि दुई सय मेट्रिक टन अदुवा धरान कृषि बजारबाट विक्री हुने गरेको उनले बताए। वि.सं. २०८० असार मसान्तदेखि २०८१ जेठ १० गतेसम्ममा धरान उपमहानगरपालिका-१३ कृषि बजारबाट जम्मा सात हजार आठ सय सन्तावन्न मेट्रिकटन अदुवा विक्रीबाट रु. एक अर्ब ३७ करोड ४९ लाख ५५ हजार आम्दानी भएको अध्यक्ष लक्ष्मण भट्टराईले बताए। अदुवा निकासीमा सरकारको सहयोग अपरिहार्य भएको उनले बताए। बेला-बेलामा धनकुटा, तेह्रथुम, सङ्खुवासभा, भोजपुर, खोटाङ, उदयपुर, सिन्धुली, पाँचथर, ताप्लेजुङ लगायत ठाउँबाट किसानले अदुवा ल्याउने गरेका छन्। भारत मात्र नभएर तेस्रो देश नियामकको गुहकार्य गर्नुपर्ने अध्यक्ष भट्टराई बताउँछन्। अदुवाको बजार उत्साहजनक भएकाले अधिकभन्दा अधिक उत्पादन गर्नेतर्फ ध्यान दिन जरुरी भएको उनी बताउँछन्।

विमानभित्र बम भएको भुट्टो हल्लापछि...

भापा, जेठ १५। भारतको राजधानी दिल्लीस्थित एयरपोर्टमा अन्तरिक विमानभित्र बम भएको धम्कीको सूचना आएपछि विमानलाई तत्काल आइसोलेसनमा लगेको अधिकारीले बताएका छन्। उक्त धम्की भुट्टो सावित भएको छ। अधिकारीका अनुसार दिल्लीबाट बनारसतर्फ उडान भइरहेको निजी एयरलाइन्स इन्डिगोको विमानभित्र बम भएको धम्कीबारे इन्दिरा गान्धी अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलले जानकारी गराएपछि विमानलाई तुरुन्तै आइसोलेसनमा लगेको थियो।

एक सय ७७ यात्रु बोकेको उक्त विमान विमान स्थलबाट उड्नुभन्दा केही मिनेटअघि रनवेमा रोकियो। सबै यात्रु र चालक दललाई आपतकालीन ढोकाबाट उतारेपछि विमानको राम्ररी चेकजाँच गरिएको हो। तर, विमानभित्र कुनै सदिग्ध वस्तु फेला परेन। 'अहिले विमान निरीक्षण भइरहेको छ। सबै सुरक्षा जाँच पूरा भएपछि, विमानलाई टर्मिनल क्षेत्रमा फिर्ता लगेनेछ' -एयरलाइन्सले जारी गरेको विज्ञापितमा भनिएको छ। यो राजधानी नयाँदिल्लीका विद्यालय, विमानस्थल र अस्पतालमा पठाइएको नक्कली बम धम्कीको शृङ्खला मध्ये पछिल्लो घटना हो।

युएईका राजदूतले गरे बिबिटीको उदघाटन

भापा, जेठ १५। युएईको राजधानी अबुधावीमा बिबिटी रेस्टुरेन्टको औपचारिक उदघाटन भएको छ। युएईका लागि नेपाली राजदूत तेजबहादुर क्षेत्री, द्वितीय सचिव भूपेन्द्र घिमिरे, श्रम सहकारी अविद अन्सारीको उपस्थितिमा वेस्ट वर्ग टाउन रेस्टुरेन्टको औपचारिक सेवा शुरु २३ मेवाट शुरु भएको हो। अबुधावीको नेपाली समुदायमा परिचित नारायण पन्डितले वैदिक विधिबाट मन्त्रोच्चारण गरेपछि सपरिवार उपस्थित राजदूत क्षेत्रीले रिवन काटेर रेस्टुरेन्टको औपचारिक उदघाटन गरेका हुन्। रेस्टुरेन्टका सञ्चालक रामेछापका युवा केशव कार्कीले युएईमा समस्यामा परेका नेपालीहरूको लागि निःशुल्क सेल्टर तथा खाना उपलब्ध गराइरहेकोमा दूतावासले सञ्चालक कार्कीको सामाजिक उत्तरदायित्वको प्रशंसा गरे। युएईमा नेपाली व्यावसायीहरूको उपस्थितिले नेपालकै आर्थिक विकासमा सकारात्मक सहयोग हुने बताउँदै राजदूत क्षेत्रीले व्यावसायिक

सफलताको लागि शुभकामना व्यक्त गरेका थिए। युएईको नेपाली समुदायमा तुलनात्मक रूपमा सुलभ र गुणस्तरीय खाना उपलब्ध गराउने उद्देश्यले स्थापना गरिएको उक्त रेस्टुरेन्टले नेपाली अतिरिक्त भारतीय, पाकिस्तानी, फिलिपिन्स खाना पनि उपलब्ध गराउने संचालक केशव कार्कीले बताए। चिकेन खाना दश दिराममै उपलब्ध गराउने यो रेस्टुरेन्टमा सबै प्रकारका मःमः र चाउमीन पनि दश दिराममै कारोबार गर्दछ। कार्यक्रममा एनआरएनए एनसीसी उपाध्यक्ष फडिन्द्र ढकाल, नेपाल पत्रकार महासंघ सदस्य प्रभाकान्त पाण्डे, रुपेश अधिकारी, कृष्ण कुवर, उमू वैकवाट प्रकाश पौडेल, हिमालयन वैकवाट गोकुल ज्ञवाली, ग्लोबल आइएमई वैकवाट अर्जुन चापागाई लगायत व्यावसायिक व्यक्तित्व खगेन्द्र शर्मा, गीतकार विपराज न्योङडाहा लगायत सर्वसाधारण नेपालीहरूको बाक्लो उपस्थितिमा रेस्टुरेन्टले सेवा प्रारम्भ गरेको छ। कार्यक्रममा युएईका स्थानीय नागरिकहरू पनि उपस्थित भएर रेस्टुरेन्टको सफलताको लागि शुभकामना दिएका थिए। उदघाटन कार्यक्रमपछि आयोजना भएको शुभकामना आदानप्रदान कार्यक्रमको सञ्चालन रेस्टुरेन्टका व्यवस्थापक विष्णुप्रसाद लामिछानेले गरेका थिए भने उक्त रेस्टुरेन्टको गुप अफ कम्पनीको रियल स्टेट इन्चार्ज रामप्रसाद ढुंगेलले कम्पनीको बारेमा प्रकाश पार्दै स्वागत गरेका थिए।

एनएमसीले बुझायो ज्ञापन पत्र

दमक, जेठ १५। पछिल्लो समय असुरक्षित महशुस गरेका कारण उक्त सहकारी क्षेत्रमा गरिँदै आएको आक्रमणविरुद्ध देशकै अग्रणी सहकारी संस्थाको रूपमा परिचित नेपाल बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. (एनएमसी)ले प्रशासन समक्ष ज्ञापन पत्र पेश गरेको छ। राष्ट्र, राष्ट्रियता, धर्म, संस्कृति र नागरिक बचाउ महाअभियान नेपालको नाममा केही व्यक्तिको उद्वेग बन्दै गएको सदस्यलाई ऋण तिर्नु पर्ने भन्दै उकास्ने, संस्थाका पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूलाई धम्क्याउने जस्ता क्रियाकलाप गरेको पाइएकोले सोकाविरुद्ध एनएमसीले इलाका प्रहरी कार्यालय दमकमा ज्ञापनपत्र पेश गरेको हो। जेठ ६ गते आइतवार संस्थाका सदस्य समेत रहेका कमल गाउँपालिका वडा नं. ५ निवासी भक्तिराम ताजपुरिया समेतको संलग्नतामा अभियानको नाममा एनएमसीको दमक सेवाकेन्द्रमा उपस्थित भई धम्क्याउने र वातावरण उत्तेजित बनाउने जस्ता कार्य गरेका कारण संस्थाका कार्यरत समिति एवम् कर्मचारीहरूले

सुविधा समेत संस्थाले प्रदान गरेको हुँदा सहकारी क्षेत्रको उन्नयनमा यसप्रकारका गतिविधिले अवरोध सिर्जना गर्ने हुँदा सोतर्फ एनएमसीको विशेष चासो रहेको संस्थाका अध्यक्ष शिवाकोटीले बताए। सहकारी अभियानमा सर्वे अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्दै आएको एनएमसीले सदैव सदस्य तथा समुदायको हितका लागि काम गर्दै आएको हुनाले केही निश्चित भण्डुका कारण सहकारी कै बदनाम गर्ने गरी चालिएको पछिल्ला कदमको भर्त्सना समेत गर्ने अध्यक्ष शिवाकोटीको भनाइ छ। सदस्यलाई पवाह गरेको ऋण सदस्यको नै बचत भएकाले सदस्यको बचतको सुरक्षा गर्नु संस्थाको प्रमुख दायित्व रहेको जनाउँदै संस्थापक अध्यक्ष उप्रेतीले यसप्रकारका कथित अभियानले सहकारीका सदस्यको हित नगर्ने बताए। तीन दशक सहकारी अभियान मार्फत विभिन्न व्यवसायका साथै सामुदायिक गतिविधि सञ्चालन गर्दै आएको एनएमसीलाई राज्यले समेत पुरस्कृत गर्दै आएको र आफ्ना सदस्यको हित अनुरूप काम गरेका कारण सदस्यले एनएमसी रोक्ने गरेकाले अभियानका नाममा सदस्यलाई उकास्ने अनि समिति तथा पदाधिकारीलाई धम्क्याउने यो अप्ठ्यारोलाई महशुस गर्दै सदस्यले बनाउने जस्ता कार्य गरेका कारण संस्थाका कार्यरत समिति एवम् कर्मचारीहरूले

ताजा तथा विश्वसनीय समाचारका लागि
www.purwanchaldaily.com
Log in गर्नु।

उच्च गुणस्तर सुलभ मूल्य
सयपत्री बालुवा प्रशोधन उद्योग
यहाँ आधुनिक प्रविधिद्वारा प्रशोधित बालुवा, गिट्टी आदि निर्माणजन्य सामग्री सुपथ मूल्यमा पाइनुका साथै तुरुन्त डेलिभरी समेत गरिन्छ।
सम्पर्क : ९८०४९५४४००, ९८६६२४२४६६
अर्जुनधारा नपा- ४, भापा

सेफ्टी ट्यांकी चाहिएमा
अब भापामा सेफ्टी ट्यांकी सफा गर्नु परेमा **राप्ती सेफ्टी ट्यांकी**लाई सम्पर्क गर्नुहोस्। सस्तो, भरपर्दो, छिटो र छरितो सेवा उपलब्ध छ।
सम्पर्क : देवराज गिरी ९७०६९९६४०६, ९८४२०७०८६६, विशाल हरिजन ९८१४९१७७११, ९८४२७३३९१२

बराल ट्याक्सी सर्विस
दमक-बितामोड-जितपुर-मंगलबारे दैनिक सेवा
रिजर्वको लागि पनि हामीलाई सम्पर्कनुहोस्
दृष्टले समय सम्पर्क (चालक) जीवन कार्की
दमकबाट : बिहान ६ बजे सन्तोष ९८०६०१८१७४, ९८१६९४०१७३
बितामोडबाट : बिहान ७ बजे ९८४०३६७६७५, ९८४०३६७६७५
मंगलबारेबाट : बिउसो १२ बजे ९८४०३६७६७५, ९८४०३६७६७५

चुलाचुली डहुई सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह
माई नगरपालिका-६, इलाम प्रकाशित मिति : २०८१/०२/१६
काठ लिलाम बिक्री सम्बन्धी सूचना
यस चुलाचुली डहुई सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको वनबाट उत्पादित गोलीया घाटगद्दीमा विभिन्न लट र पायलमा विभाजित निम्न परिमाणको काठ लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले डिभिजन वन कार्यालय इलामको मिति २०८१/०२/०६ को चं. नं. १०,८१७ लिलाम बिक्री सहमति अनुसार लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले काठ जे-जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएकोले इच्छुक व्यक्ति, संघ-संस्था, फर्म वा कम्पनीले सूचना प्रकाशित भएको मितिले २१ दिनभित्रमा सिलबन्दी बोलपत्र दालिख गर्नु पर्ने सूचना प्रकाशित गरिएको छ। पूर्ण व्यहोराको सूचना लिन यस सा.व.उ. समूहको कार्यालयमा सम्पर्क राख्न हुन अनुरोध गरिन्छ।
सम्पर्क तालिका

लट नं.	जात	स्तर (मेड)				जम्मा				कै		
		ए	बी	सी	डी	ए	बी	सी	डी			
२	साल गोलीया	१४	२३३.०३	२२	२०५.८८	१६	८८.७७	-	-	५२	५२७.६८	समूह बाहिर
३	साल गोलीया	१५	१९४.१४	१३	१३५.२५	२९	१८४.६७	-	-	५७	५१४.०६	समूह बाहिर

चुलाचुली डहुई सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, माई नगरपालिका-६, इलाम

ताप्लेजुङ पाथीभरा सफल यात्रा
बितामोडबाट फिदिम, ताप्लेजुङ हुँदै पाथीभरा मन्दिरसम्म साथै थेंचम्बू, मेमेडसम्मको सफल यात्राका लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।
ताप्लेजुङ पाथीभरा काउन्टर
मो. ९८०३२५०४७२, ९८०३३६४०९३

हाडजोर्नी तथा नसाका समस्याहरूको सफल उपचार
पूर्वाञ्चलकै पहिलो तथा एकमात्र फरक चिकित्साको उपचार स्पर्क पूर्वाञ्चल अस्पताल बितामोड भापामा हाडजोर्नी तथा नसाका बिरामीहरूको सफल उपचार।
जाँच तथा उपचार हुने समस्याहरू - गर्धन, हाड, कम्मर दुख्ने, डिस्ट प्रोल्याक्स, नसा च्यापिएको, हड्डी छिडिएको - बाघ रोग, युरिक एसिड बढेको, आर्थराइटिस, जोर्नी दुख्ने, जोर्नी जाम भएको - शरीर कमजोरभए, पोल्ने, लाटो हुने, कान्ने, - प्यारालाइसिस तथा हिंडल गाह्रो हुने शरीरको एक वा दुवै भाग नचल्ने, मुख बाझिएको बिरामीलाई भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
- प्यारालाइसिस भएका तथा हिंडल नसक्ने बिरामीका लागि अस्पतालमा भर्ना गरी विशेष उपचार गरिन्छ।
स्पर्क पूर्वाञ्चल अस्पताल, कनकई रोड
नेपाल टेलिकम पूर्व बितामोड, भापा (फोन : ०२३-५३०१२३, ९८०३३५४६९९)

मेध (वु. वे. वो. ला. लि. लो. लो. आ.) - समय मिश्रित फलदायी छ, पेट सम्बन्धी समस्याले सताउने सक्छ, सानो काममा धेरै मेहेनत गर्नुपर्ने योग छ।
बुध (इ. उ. ए. ओ. वा. वि. बु. बे. बी.) - बुद्धिको उपयोगले विद्या तथा धन आर्जन गर्ने समय रहेको छ, आफ्नो विचारले धेरैलाई प्रभावित बनाउन सकिनेछ।
शुक्र (का. कि. कु. घ. ङ. छ. के. को. ह.) - समय त्यति अनुकूल देखिएन, बोल्दा विचार पुऱ्याउनु पर्छ, खानपानमा ध्यान दिनुहोला। विचार पुऱ्याएर मात्र खर्च गर्नुहोला खर्चिलो योग रहेको छ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो.) - पढाई तथा प्रेममा सफलता हुने देखिन्छ, रचनात्मक तथा कलाकारीतामा मन जानेछ, सन्तान पक्षबाट सन्तुष्टि मिल्नेछ, मन प्रशन्न रहला।
सिंह (मा. मि. मु. मे. मो. टा. टि. टु. टी.) - समय सामान्य रहेको छ, खर्च बढेर जानेछ, काम सफलता नहुँदा मन खिन्न रहला, स्वास्थ्यमा गडबडीको योग रहेको छ।
कन्या (टो. प. पि. पु. घ. ङ. ठ. टे. पो.) - व्यापार-व्यवसायमा लाभ मिल्नेछ, सानै सफलताले पनि ठूलो खुशी प्राप्त हुनेछ, रचनात्मक तथा कलाकारीतामा मन जानेछ।

तुला (र. रि. रु. रे. रो. ता. ति. तु. तो.) - अनावश्यक खर्च गर्नुपर्दा मन अशान्त रहन्छ, अवसरका निमित्त निकटै बौद्धिक गर्नुपर्छ, पेट सम्बन्धी समस्याले सताउने सक्छ।
बृश्चिक (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. टि. यु.) - व्यापार-व्यवसायमा पदोन्नतिको योग छ, धन लाभ होला, उत्तम भोजन प्राप्त हुन सक्नेछ, मन प्रशन्न रहला।
धनु (रो. यो. ओ. गि. गु. घ. फा. ट. ढो.) - बोलिको प्रभावले आयआर्जनमा पछि परिएला, बोल्दा विचार पुऱ्याउनुहोला, प्रियजनसँग भेट हुने समय रहेको छ, भैपरि आउने खर्चले चिन्ता बढाउने सक्छ।

मकर (मो. ज. जि. खि. खु. खे. खो. गा. गि.) - मेहनतले राम्रो परिणाम प्राप्त हुनेछ, दिगो फाइदा हुने काम प्रारम्भ हुने समय रहेको छ, दाम्पत्य जीवन सुखी रहला।
कुम्भ (गु. गे. गो. से. सा. सि. सु. से. सो. दा.) - नचिताएको ठाउँमा धन खर्च गर्नुपर्दा मन खिन्न भएर जानेछ, परिवारजन विमुख हुनेछन्।
मीन (दि. दु. थ. मं. ज. दे. दो. घ. धि.) - सुख र धनको प्राप्ती हुनेछ, मान, प्रतिष्ठा, इज्जत बढेर जानेछ, शत्रुमाथि विजय प्राप्त हुनेछ, दाम्पत्य सुख मिल्ने छ, मन हर्षित रहला।